Մանգումէի Էֆքեար սէնէէտէ 300 նիւսխէ վէրիւիպ. սէնէվի գրմէթի խաթանպոլ իչին իւ։ Օսմ. յիրաար վէ ալթը այրըզը պիրպ. չուզ Օսմ. յիրաար։ վէ թարալար իչին բօսթաբարար տախի իչինալ օլարաք, սէնէվի գրմէթի սազ ագճէ 250 վէ ալթը այրըզը տախի 125 զրշ. տրը։ Վէ պէհէր նիւսխէսի 50 փարայա սաթըլաճագտրը։

Մանգումէի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

Իլանաթրն պէհէր սաթը իչին պիրինճի ալ փարա 3, իքինճի տէֆտառ 2, վէ իւչինճի վէ սայիր տէֆտարար իչին 1 էր զրշ. այրնաճագ տրը։

Մէքթուպ վէ սայիրէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 467 նիւմէրօյա խանէտէ ԼԵՎԱՆԹ ՇԻՐՈՒՆ թապխանէսինտէ Կարապետ Փանոսեան իմինէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

ՕՍՄԱՆԻՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

1870 ՅՈՒԼԻՍ 1 ՉԱՐՇԱՄԲԱ — ԱՌԱՋՐԱՆԿ ՅՈՒԼԻՍ 13 — ՆԻՄԷՐՕ 1281

ԳԷՇԻՆՃԻ ՄԷՆԷ ՏԱՍՆ ՐԷՊԻԼ ԱԽԻՐ ՆԷ

ԻՍԹԱՆԲՈՒԼ, 1 ՅՈՒԼԻՍ

ԽԱՐԻՃԻՅԻ

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Էվրօպա էհալիսի, քէնտիսինի սօն տէրէճէտէ էմին պիր հալէ մալիք զանն իթմէքտէ իքէն, 5–10 կիւնլիւք պիր միւտտէթ, քէնտինի, սուլհ տայիրէսինտէն թա մուհարէպէ ՝կիրտապը աղ. ղընա զատար կէթիրմէյէ քիֆայէթ իյէտի։

Իչին պու հալի, սըրֆ սիլահը սուլ. հուն սէմէրէսի տիր։

Պիւթիւն Էվրօպանը, թէքրարէն, բէք չօղ վագըթտան պէրու կէահ գօրդուլմագտա վէ կէահ վուգուի իհթիմալ. տէն կէօրիւնմէյիպ, էմնիեէթ իտիլմէքտէ օլան մուհարէպէ թէհլիքէսինէ տիւչար իտէն խուսուս, Իսբանեա հիւքիւմէթինին, Բրրուսիա գրբալը ագրապասընտան պուլունան պիր Բրրէնսի։ Իսբանեա գրբալլըղընա գանտիտա իթմիչ, վէ միւմայիլէյհ Բրրէնսին տախի, մէզքիւր գանտիտալըղը գապուլ իյէմիչ օլմասը տրը։

Էվրօպա խարթասընը կէօղիւմիւզիւն էօնիւնէ ալտրգտա, պիր Բրրուսիալը Բրրէնսին, Իսբանեա գրբալը օլմասը, Ֆրանսա իչին նէ գատար աղըր պիր չէյ օլտուղունու, զօլայճա ֆէհմ իտէպիլիրիզ։

Ֆրանսանըն ղարպ թարաֆը տէնիզ տիր. պունու պէրթարաֆ իտէլիմ, չիւնքի օլ եիւզտէն, Ինկիլթէրրա վէ Ամէրիգատան մաատա, Ֆրանսանըն, հիչ պիր տէվլէթտէն զօրդաճագ սէպէպի եօղ տուր։

Շիմալ թարաֆը, բէքտէ էհէմմիյէթի պուլունմաեան Պէլճիգանըն սէօղիւնիւ իթմէտիյիմիզ հալտէ, Բրուսիաեա սինօրտաչ պուլունմագտա տրը. վէ պու տէվլէթին, Ֆրանսաեա օլան տօսթլուղու հագգընտա, նէ տէրէճէյէտէք իթիպար իտիլէր օլտուղու, մալիմ տիր։

Շարգ, եախօտ Շարգի ճէնուպ թարաֆը տախի, Զվիչէրի ճիւմհուրիյէթինի պէրրագտրղըմըզ հալտէ, Իտալեայա հէմհուտուտ պուլունմագտա տրը. վէ նասըլ քի մալիմ տիւր, պու տէվլէթին տօսթլուղունա տախի չօղլուգ էնիեէթ իտիլմէյէճէք սէպէպլէր եօղ տէյիլ տիր։

Կէրիտէ գալըր ճէնուպ թարաֆը, պու տախի պիւսպիւթիւն Իսբանեայա սինօրտաչ պուլունմագտա օլտուղունտան, պիր կիւն, Բրուսիա, Իտալեա, վէ Իսբանեա հիւքիւմէթլէրի, պիր ասքէրի իթթիֆագա կիրիշտիքլէրինտէ, Ֆրանսանըն, կէրէք մէվզրճա, վէ կէրէք նուֆուզճա, նէ մուխաթարալը պիր հալէ իլգա օլաճաղը, զօլայճա ֆէհմ իտէպիլիր։

Զիւնքի, մէզքիւր իչ հիւքիւմէթ պիրլէշէրէք, Ֆրանսաեը ատէթա պիր մուհասէրէ հալինէ վազ իյէտիքլէրինտէ, Ֆրանսա իւզէրինէ հիւճում իթմէզսէլէր պիլէ, գրմըլտանաճագ պիր հալինի պրրագմամըշ կիպի օլաճագլարընտան, Բրուսիանըն պիւթիւն Ամանեաերը սինտիրէպիլէճէյի, Իթալեանըն, Օմաեը զապթ իտէպիլէճէյի, վէ իհթիմալ տրը քի, Ֆրանսաեա թէրք իթմիշ օլտուղու Նիս վէ Սավօաեը տախի կէրի ալապիլճէյի, վէ սայիր հիւքիւմէթլէրին տախի, Բրուսիանըն ըէյինի թահսիլ իյէտիքտէն սօնրա, իսթէտիքլէրինի մէվզրի իճրայէ գօեապիլճէքլէրի իհթիմալտէն օլապիլճէք տիր։

Խիւլասայի քէլամ, չօղլարըն մէվզրայի իճրայէ գօյմաեա արզուլարի օլուպ, ֆոգաթ Ֆրանսատան իհթիրազ իտէրէք, թէճրիւպէսինէ չէզբշամաարզլարը չէյլր, սահիհէն իճրայէ գօնմագ իհթիմալի տախիլինէ կիրէպիլճէքլր տիր. վէ մատամ քի պունլարըն քեաֆֆէսի տախի, Բրուսիանըն կիճէ կիւնտիւղ խաեալ իթմէքտէ օլտուղու շէյլէր տիրլր, եմտի Բրէնսի միւմայիլէյհէն, Բրրուսիա Գրբալըն վէ Գօնթ Պիսմարգն թէրթիպի իլէ գանտիտա օլմուշ օլտուղու, զայէթլէ իհթիմալտէն կէօրիւնմէքտէ տիր։

Զիւնքի, պիր Բրուսիալը Բրէնս, Իսբանեա կիպի հէր պիր չէյ հիւքմտարրն էլինտէ օլան պիր մէմալիքէ հիւքմ իթտիյի կիւնիւ, Իսբանեա, Բրուսիա իչին տայիմա հազրրտա պուլունան պիր միւթթէֆիգ օլաճագ, վէ Իթալեանըն տախի մէզքիւր իթթիֆագա տախիլ օլմասը իհթիմալինի, կէրէյի կիպի արթրրաճագ տրը։

Մարէշալ Բրիմին թէրթիպինէ կէլինճէ, հէրնէ գատար քէնտիսի իչին, չօղլուգ պիր չէյին նէթիճէլէրինի տիւշիւնէն պօյտան տէյիլ տիր տինմէքտէ իսէ տէ, երինէ Ֆրանսանըն պէօյլէ պիր թէշէպպիւսաթա ասլա բույի բիզա կէօսթէրմէյէճէյինի բէք ալէա պիլտիյի հալտէ, նէ՞ սուրէթլէ սօնրաքի քիւշիւքլիյի կէօզէ ալարագ, իչէ չըգըշապիլիր։ Պունտանտա անլաշըլմագտա տրը քի, զաթէն պու խուսուսատա, Բրուսիա իլէ մէշվէրէթէ կիրիշիլմիշ, վէ օնտան սօնրա գարարը վէրիլմիշ տիր։

Ֆրանսաեա կէլինճէ, իլրուտէ քէնտի նուֆուզ ու թէէսսիրինի, վէ հաթթա մէվզուսընը տախի տիւշրը թէհլիքէ իտէն պէօյլէ պիր թէրթիպէ, շիմտիտէն վար գուվվէթի իլէ գարշը կէլճէյի շիւբհէսիզ օլուղունտան. վէ Բրրուսիա տէվլէթինին վէ Մարէշալ Բրիմին, զաթէն Ֆրանսա իլէ մուհարէպէյէ կիրիշմէքլիյի կէօզլէրինէ ալմըշ օլտուղլարը, զայէթլէ իհթիմալտէն պուլունտուղունտան, մուհարէպէ իհթիմալի, էրէյիճէ արթմըշ սանըլըը։

Մէզքիւր մուհարէպէնին էօնիւնիալմագ իչին, եա բրէնսի միւմայիլէյհ քէնտիլիյինտէն գանտիտալըղընը բէատ էյլէմէլի, եա Իսբանեա բարլամէնթօսու, մէզքիւր գանտիտայը գապուլ իթմէմէլի, վէ Եախօտ Բրուսիա գրբալը, Բրրէնսի միւմայիլէյհին Իսբանեա գրբալը օլմասընա բուխսաթ վիրմէմէլի տիր։

Ֆագաթ պու խուսուսլարրն իչիւտախի, իշլէրին չիմտիքի հալէ վասըլ օլմալարընտան սօնրա, բէք տէ իհթիմալտէն կէօրիւնմէյինտէն, իւմիտ պաշլըճա սայիր տէվլէթլէրին, վէ խուսուսի իլէ Ինկիլթէրրանըն թէվասութու տօսթանէլէրինտէ գալմըշ տրը, չիւնքի էկէր Ֆրանսանըն պաշընա պիր քիւահ կէչիրիլիր էսէ, անրն նէթիճէլէրի ադրրլըղընըն էն պիյիւք գըսմը, Ինկիլթէրրա իւզէրինէ պէնէճէք տիր։

Խարիճիյէ նազրրը Տիւք տը Կրամոնտ՝ Գավանին մէճլիսինտէ իթտիրի պէեանաթ Բարիս զազէթալարընը, Բրրուսիաեա գարրը մաղրունանէ պիր լիսան գուլանմալարընը թէչվիդ էյլէմիշ տիր։

Գոնդրէնպ-Դէրէյտ շու ալթիտէքի սուրէթտէ օգունմուշ տուր։

«Գամարա, հիւքիւմէթին պէեանաթընը, վաթանփէրվէրլիյէ մախսուս օլան պիր ղայրէթլէ սէլամլամըշ տրը։ Կէրէք Սաղ թարաֆ, կէրէք Սօլ թարաֆ, վէ կէրէք Մէրքէզ ադալարը, պիզիմ միլլէթճէ չէրիֆիմիզին մէզբիւր թէքէպպիւրանէ (հպարտօրէն) պէեանաթընա էլլէր չէրբմըշլար տրը, վէ Իսբանեանըն գատէրինի քէնտի քէյֆինէ թապի գրլան Մարէշալ (Բրիմ), վէ Շիմալի Ամանեանըն մէսալիհինի ետարէ իթմէքտէ օլան Մինիսթրօ (Պիզմարզ), զիքր օլունմաեա չաեան պուլունան մէզքիւր մէճլիսին բաբօրթօսունու օգուտուզլարընտա, Ֆրանսանըն թէթիքտէ տուրմուշ, վէ մէյտանը մուհարէպէյէ եիւրիւմէյէ հազրը պուլունմագտա օլտուղունու էօյրէնէճէքլէրտիր։

«Շիմտի, հալը հազրրը, սօուգ գան իլէ, վէ բէչինտէն դարարլաշտըրըլմամըշ պիր էֆքեարլա, վէ պիլա հիտտէթ թէֆթիշ իտէլիմ։

«Հիւքիւմէթ, քէնտի վազիֆէսի հէր նէ իտի իսէ անը իճրա էյլէմիշ տիրիւզէրինէ, պիր թահգիր վէ պիր թէհտիտա տիր տէյի նազար էյլէմէյէ հագգը օլտուղու պիր հիյլէյէ դարշըլըգ, լիեագաթլա ճէվապ վիրմիշ տիր։

«Պիզիմ սապը ու թէհամմիւլիւմիւզ էպէտի տիր տէյի զանն իտէն Բրուսիաեա, քէզալիք՝ պիզի՝ վէ Ֆրանսանըն Մէրուութա Թանզիմաթը իչինտէ Իմբէրաթօրլուղուն զայիֆլիյինի, վէ Իմբէրաթօրուն թէրքի սալթանաթ իթմէսինի կէօրէնէրի ալտաթմագ իսթէմիշ օլան Բրիմէ, Հիւքիւմէթ քէնտի ճէվապընը վիրմիշ տիր։

«Բրէնս տը Հօհէնցօլէրնին գանտիտալըղը, պիզէ գարշը խասիմանէ պիր հարէքէթ օլուպ, ասրը կէօզ պիր հիւքիւմէթ, անը իսթար իթմէյէ պօրճլու պուլունմագտա իտի։

«Մէզքիւր վազիֆէ իճրա իտիլմիշ օլուպ, Հիւքիւմէթ, Բրուսիա վէ Իսբանեա իշլէրինին թահրիգ իթմիշ օլտուղարը հիտտէթլէրի թէհքին իթմէյէ չալըշաճագ, վէ քիմսէնին նամուսունու եարալամագսըզը, վէ ումումուն մէնֆաաթընա պիր խալէլ կէթիրմէքսիզին, տօսթանէ պիր իմթիզաճ հուսուլէ կէթիրմէք իչին, հիչ պիր թէճրիպէյի էլտէն պըրագմաեաճագ տրը։

«Շիմտի Էւրոպանըն սուլհ ու սալահը պօզուլմամասը, Բրուսիա վէ Իսբանեանըն էլլինտէ տիր։ Ոչ էջունու տախի ունուլմամաեաը սէօյլէմէէ քի, ախազ իյէմիշ օլտուղումուզ խապէրլեր, Իսբանեա էհալիսի վաթանփէրվէրլիյինին, Բրուսիաեա, պէօյլէ պիր եանլըշ հալտէն զուրթուլապիլմէսի իչին եարտըմ իտէճէյինէ տայիր, պիզէ իւմիտ վիրմէքտէ տիրլր։

Սէրէլ տախի, հէնուզ Իսբանեա էհալիսի քէնտի բէյինի պէեան իթմէմիշ իքէն, պու գատար վէլվէլէ զօբարմագլըղը, բէք էլէրու ախթըմագլըգ սանըլաճաղընը պէեան իյէտիքտէն սօնրա, շու ալթիտէքի սուրէթտէ իլավէ էյլէմիշ տիր։

«Հիւքիւմէթ, քէնտի վազիֆէսինի իճրայէ հազրը պուլունտուղունու պէեան իյէտի։

«Տահա իյի եա։

«Թէէսսիֆ իտիլմէլի տիր քի, հիւքիւմէթ 1864 սէնէսինտէ, Տանիմարգա մէմալիքինին տաղըլմասընը՝ մէն իթմէք, 1866 սէնէսինտէ Սատօվա մուհարէպէսի սաաթընտան էվվէլ Ֆրանսանըն մէնֆաաթընը, թահթը թէէմինաթա ալմագ, վէ 1867 սէնէսինտէ տախի, Բօմատա թէքրարէն ասաքիր պէքլէթտիրիլմէսի, վէ Իթալեանըն պիզտէն սօղումասը էօնիւնիւ ալմագ իչին տախի, Ֆրանսա տէվլէթի, քէնտի վազիֆէսինի մէվզրի իճրայէ գօյմամըշ տրը։

«Էկէր պունլար իճրա օլմուշ օլսա իտի, չիմտիքի պուլունտուղումուզ եէրտէ պուլունմուշ օլաճագ տէյիլ իտիք։

«Պագալըմ Հիւքիւմէթ, 1870 սէնէսինտէ, վէ Խարիճիյէ Նազրրընը պէեանաթընա սէպէպիեէթ վիրէն հալլերտէ, նէ՞ սուրէթլէ քէնտի Եվազիֆէսինի թանրեաճագ վէ անը իճրա իտէճէք տիր»։

Բէյէ զազէթասընտա տախի չու վէճհ իլէ եազըլը տրը։

«Բրէնս տը Հօհէնցօլէրն, Մարէշալ Բրիմին թագտիմ էյլէտիյի թաճը գապուլ էյլէմիշ օլտուղունտան, Բրուսիա Իսբանեա իւզէրինէ էլ գօյմագտա տրը։

«Իմբէրաթօր հազրէթլէրի, Բրուսիա սէֆիրի Պարօն տը Պէրթէրլ, Ֆրանսանըն պու իչէ միւսաատ իթմէյէճէյինի պէեան էյլէմիշ տիր. վէ սէֆիրի միւմայիլէյհ, Ֆրանսա գապինէթօսունուն գարարընը քէնտի հիւքիւմէթինէ թէպլիղ էյլէմէք իւզրէ, Բարիսի թէրք էյլէմիշ տիր։

«Իմտի պիւյիւք պիր վագա զուհուրինին պաշլանկըճընտաեըզ. վէ պու սաթըրլարը եազտըղըմըզ լահզատէ, իհթիմալ տրը քի, Ֆրանսա վէ Բրուսիա միլլէթլէրի, պիրիպիրլէրինէ մէյտան օգումագտա տրրլար։

«Զիւնքի պէլլի պաշլը բէյտի պիր հէյյէթտէն ախազ էյլէմիշ օլտուղումուզ մալիմաթլա էյի պիլիրիզ քի, Ֆրանսա քէնտի թարաֆընտան, մագսատէն ֆարիզ կէլմէեէճէք տիր։

«Բրուսիա հիւքիւմէթի, եա կէրէք չէքիլմէլի, եախօտ տէօյիշմէլի տիր։ Իքիսի օրթասը պիր թարիք օլամազ։

Լոնտրանէն Թայմզ զազէթասը տախի մէջքիւր մատտէ իւզէրինէ պիր պահս նէյզը իտէրէք, մարէշալ Բրիմ, Ֆոն Բիւլոթլուգ իւնվանէնը վիրմիշ, վէ բրէնս տը Հօհէնցօլէրնին գանտիտալը-ղը Լոնտրատա հիւսնի գապուլիէթ պուլմուշ օլմասընա տայիր զուհուրա կէ-լէն թէվաթուրու, եալանա չըգարմըշ տըր։

Մէզքիւր զազէթա, Բրուսիանէն գը-բալ ֆամիլեասընէն, անճագ եէնիլմէք-լիքտէ գարար գըլաճագ պիր գավգաեա սէպէպիյէթ վիրէն պիր հալտէն կէրի չէ-քիլմէսի զըմնընտա բրէնս տը Հօհէնցո-լէրնի գանտրմաեա չալըշճաղընը իւ-միտ իթմէքտէ տիր։

Բէզալիք Իսբանեանէն Գ.օրթէզ մէճ-լիսի, Իսբանեա հագգընտա տէհշէթլի ֆէլաքէթլէրի մուճիպ օլաճագ օլան պիր պախթ սրաեանը բէտտա իտէճէք տիր տէյի իզհարը իւմիտ իյլէմէքտէ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԻ

Նասըլ քի պու կիճէ չօգլար սէյր էյլէմիշլիր տիր, սաաթ Յտէն պաշլա-եարագ այ թուրթուրմաեա պաշլամըշ, քեամիլէն գարարմըշ, վէ սաաթ 5 բատ-տէլէրինտէ, թէքքարէն աշըլմաեա պաշ-լամըշ վէ սաաթ եէտիտէ թէքմիլ աշըլ-մըշ տըր։

Պիշ Անաթօլուտա իքէնտէն պիլի-բիշ քի, գապա վէ ճահիլ աատամլար, այրն գարարմասընէն սէպէպինի պիլմէ-տիքլէրինտէն, էնվայի կիւլմէկ շաեան մանէտալար վիրմէքտէ, վէ կիւեա Ալլահ-տան պիր զազապ տըր կիպի գօրգմագ-տա, վէ պազըլար տախի կիւեա մա-հիթապէն էօնիւնէ պիր շէյթան կէլմիշ ատ տուրմուշ տուր իթիգատը պաթը-ԼԸյլա, թէնճէրէ վէ գազանա պիր շէյ վուրարագ բաթըրտը կիւրիւտիւ շը-գարմագտա. վէ տապանճա վէ թիւֆէնք պօշալտարագ, մէզքիւր շէյթանը գօր-գումմաեա չալըշմագտա տըրլար, նա-սըլ քի պու կիճէ Սամաթեատա օլտու-զումուզտան, պազը թարաֆլարտան, տապանճա սէսլէրի կէլտիկինի իշիթմի-շիզ տիր։

Իմտի, ճահիլլէրի քէնտի պաթըլ-ԼԸզլարընտա պըրագարագ, շու հալին սէպէպինի անլամագ մէրագընտա օլան-լարա խապէր վէրիրիզ քի, նէ զազապ տըր, նէ ֆէնա պիր շէյ տիր, վէ նէ տէ շէյթանըն եախօտ մէլէքին մարիֆէթիյ-լէ այ գարարմագտա տըր, իլլա այ, կիւնէշ վէ քիւրէյի արզը պիր չիզկի իւզէրինէ կէլմէսիյլէ վուգու պուլմագտա տըր։

—Իսթապլ ամիրէ միւտիրլիկի փա-յէէրինտէն Վ.էհպի պէյ էֆէնտիյէ բէ-ֆիյի միրէմիրանի,

Խաղինէյի ճէլիլէյի հազրէթի Նէ-պէվի բուղնամշէհիլիյի, բիւթպէյի սա-նիյէ սընրֆը էվվլ միւթէմայիզի իլէ, Գուտսը-շէրիֆ մալ միւտիրի էսպագ, Ս.հմէտ Շաքիր պէյ էֆէնտիյէ,

Շուրայի-Տէվլէթ միւլազիմլէրինտէն Ղալիպ պէյ բիւթպէյի սանիյէ սընը-ֆը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

— Թարաֆը էշրէֆի փատիշահիտէն Խըտիվի Մըսրը հազրէթլէրինէ պու-բատա պուլունտուգլարը միւտաէթճէ ըրիքեուպլէրինէ մանասուս օլմագ իւզրէ, պիր վարբր թայյին պույրուլմուշ տուր։

— Դավիէն պիլտիրիլտիկինէ նէզա-ըէն, Խըտիվի Մըսրը հազրէթլէրի իլէ Հալիմ բաշա հազրէթլէրի պիրպիրլէրի իլէ պարըշմըշ օլտուգլարընտան, միւշա-ըիէ յհիւմ հաղարաթը պէյնինտէ պա-ղը օլան մուարազա տօսթանէ տուրէթ-տէ հալլ օլմուշ տուր։

Թարաֆէյնտէն գապուլ օլունան թէրթիպաթ ահքեամընճա, Հալիմ բա-շա հազրէթլէրի, թամ գըրգ սէնէ միւ-թէմատիէն Խըտիվ հազրէթլէրի թա-րաֆընտան ախզ իտէճէկի մահիյէ 60,000 ֆրանքա պէտէլ օլարագ քէնտի Մըսրրտաքի էմլաքլարընը Խըտիվ հազ-ըէթլէրինէ թէրք իտէճէք տիր։

Պունտանտա մաատա, սէօյլէնտի-կինէ նէզարէն, Հալիմ բաշա հազրէթ-լէրի, պիր տահա Մըսրրա տէօնմէմէյէ սէօզ վիրմիշ տիր։

—Թէվֆիկ պաշը վէ Թարլա պաշը սօգագընտան կէչէճէք օլան եէնի մէյ-տանըն ինչասը իչին ալթընճը տայիրէ թարաֆընտան ճէսիմ պիր իսթիդրազ օլունաճագ տըր։ Պէյ օղլունտա եա-նան մահալլէրին պիր գըսմընը քէնտի հիսապընա օլարագ ինչա իթմէք իւզրէ պիր գումբանեա թէչքիլ օլունմագ իւզ-ըէ օլտուղու Լէվընթ Հէրըլատա օգուն-մուշ տուր։

— Մէքթէպի Սուլթանի տիրէք-թօրու Մ. տը Սալվ իլ ֆամիլեասը վէ մէքթէպի մէզբիւրուն պագը միւ-տէրրիսլէրի, մէզունէն Ֆրանսաեա կիթ-մէք իւզրէ պու հաֆթա եօլա չըգա-ճագլար տըր։

— Ավրահամ իսմընտ Եէհուտինէն պիրի կէչէն բազար կիւնիւ քէնտիսինի օտասընընն թավանընտան ասըպ պօղմուշ տուր։

— Թէսալիատան Իզմիրին Ինբար-սիալ զազէթասընա եազըլտըղընա նէ-զարէն, հուտուտ եազընլարընտա, հիր պիրի 45 էր հայտուտլարոան իդարէթ օլան Թաքոս Արվանիթաքիս վէ Ըսբա-նօս պէօլիւքլէրի իլէ հուտուտիյէ ասա-քիրի պէյնինտէ պիր չաթըշմա վուգու պուլուպ հուտուտիլէր թարաֆընտան եէտի քիսի էօլմիշ, լաքին հայտուտ-լար սաղ սէլիմ դաչմըշլար տըր։

— Անատօլունուն քեաֆֆէյի մա-հէլլէրինտէ թահրիրի ասաքիրէ միւդ-շէրէթ օլունմուշ տուր։

— Տիւն ախշամ սաաթ 12 բատտէ-լէրինտէ Գասըմ փաշատա պիր խանէ-տէն հարիգ զուհուր իթմիշ իսէ տէ, էթ-բաֆա սիրասաթ իթմէքսիզին եալընըզ մէզքիւր խանէ եանմըշ տըր։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԵՐ

ՅՐ ՆՍԱ

Բուրէ- 12 յունէ-

Հօհէնցօլէրն, հէր նէ գատտար գան-տիտալըգտան վազ կէչտի իսէ տէ, պու-նու իլէ պէրապէր պիր չօղ զազէթա-լար, Ֆրանսա իլէ Բրուսիա պէյնին-տէ զուհուր իտէն միւշքիւլսթըն գաթիէն էօնիւ ալընմամըշ տըր տէյի զանն իթ-մէքտէ տիրլէր։ Սէնաթօ մէճլիսինտէ, Մ. Բուէ, հալը հազրընն աղբրլըղը սէպէպի իլէ բէնճէմիպհ կիւնիւ թէճէմ-միւ իտիլմէսինի թէքլիֆ իյլէտի։ Գա-վանին մէճլիսինտէ, Մ. Տիւվէրնուա, իլէրուտէ Բրբրուսիա իլէ մուարազաեա թուրթուլմասընն իչին նէ շարթ կէօսթէրմիշ օլտուղու եախօտ կէօսթէրմէք նիեէթին-տէ պուլունտուղու քէֆալէթլէր հագ-գընտա Գապինէթօեա սիւալ իթմէքլիյէ ռուխսաթ իսթէտի։

Բուրէ- 11 յունէ-

Բրբրէնս Հօհէնցօլէրն գանտիտալը-ղը մէսէլէսի, պու կիւն մութլաղ սու-ըէթատէ հալլ օլաճագ տըր։

Բուրէ- 11 յունէ-

Դավիէն պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, Բրբրէնս տը Հօհէնցօլէրն, Բրուսիա գը-բալը իլէ մէշվիրէթ իյլէմէք իչին պու կիւն Էմնէ վասըլ օլաճագ տըր։ Եարընն սապահ գաթի պիր ճէվապ ալընաճագ տըր։ Գօնթ Պէնէտէթի, Ֆրբրանսա հիւքիւմէթինէն բրօթէսթօնամէսինի Բը-ռուսիա գըրալընա թէպլիղ իյլէմիշ տիր։ Գըրալ մէօհլէթ իսթէմիշ վէ հիւքիւ-մէթ տախի պունա, մէօհլէթ վէրիրիմ լաքին վիրէճէյիմ մէօհլէթ փէք գըսսա օլաճագ տըր տէյի ճէվապ վիրմիշ տիր։

ԲՐՈՒՍԻԱ

Գերլին- 11 յունէ-

Կազէթ տը լ'Ալմանեը տիւ Նօր զա-զէթասը չէօյլէ տէմիշ տիր։ «Բրուսիա հիւքիւմէթի, Իսբանեա, Հօհէնցօլէրն բրէնսինի գանտիտա իթխին իչին հիչ պիր շէյ եափմամըշ վէ պինանէն ալէյհ, քէնտիմիզի ալչագլաթմագսըզը։ Մէզ-քիւր ինթիխապա գարշը պիր շէյ եա-բամայըզ։»

ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ

Կէչէն հաֆթա զարֆընտա փիացամըզտա ազ իշ օլմուշ տուր։ Ագճէ բէք ազ պու-լունտուղունտան, չօգլուգ վէրէսիյէ մալ վէրիլմէմէքտէ տիր։ Ֆօնտօլարըմըզ վէ սա-յիր սէհիմլէր իւզէրինէ հիւքմ իտէն պուխ-րան, ախզ ու իթանընն տուրկունլուգ քէպ իթմէսինէ զիեատէսիյէ եարտըմ իթմիշ տիր։ Օլան իշլէր, կիւնլիւք իհթիեաճաթը մահէլ-լիյէ իչին օլուպ, մաարապազլար, առալ ի-չէ կիրիշմէմէքտէ տիրլէր։

Օէֆա մալլարը։ — Փիացատա չօգ մալ եօգ տուր։ Բիօ գահվէսի պիրինճի ճինս, եիւզ օգդասը, 920-950 ղշ։ օրթա ճինս, 830-870 ղշ։ աշաղը ճինս, 740-780 ղշ։ Մէքկէ գահվէսի, օգդասը, 16-16½ ղշ։ Շեքէրլէր այնի հալտէ պուլունմագտա տըրլար, եալը նըզ չու ֆարգ վար տըր քի, փիացատա մէվ ճուտ պուլունան մալ էքսիլմիշ օլտուղունա-ան, էյի թուրթուլմագտա տըր։ Էքսթրա ճինսի, գանթարը, 250 ղշ։ Ֆիլէմէնկ մալի, պիրինճի ճինս, 244-245 ղշ։ Իքինճի ճինս 240-242 ղշ։ Մարսիլեա մալի, 239-241 ղշ։ Ֆրանսա քէլլէ չէքերի, քէլլէնին պիւյիւքլիւ-յինէ կէօրէ, 283-293 ղշ։ Փիրինճ իւզէրի-նէ, հէր մալտէն զիեատէ իշ օլմագտա տըր։ Միլան բիրինճի, 100 քիլօկրամլըգ թօրպա-սը, 46-48 ֆր։ Իթալեա մալի, պիրինճի ճինս, 40-41 ֆր, իքինճի ճինս, 37-38 ֆր։ Հինտիսթան բիրինճի, 165-175 ղշ։ Մըս-ր բիրինճի, օգդասը, 3½-3½ ղշ։ Ինկիլթէրա Բօմաե, 8½-9 կալօնու պիր ատէտ Օսմանը լիրասը։ Ամէրիգա կազը, սանտըղը, պիր ատէտ Օսմանը լիրասընա տիւշմիշ տիր։ Գիպէր, օգդասը, 7-7½ ղշ։ Գուրու գա-բանֆիլ, 6-6½ ղշ։ Թարչին, 17-24 ղշ։ Գէնկալ մազըսը, ճինսինէ կէօրէ, 130-160 ղշ։ Դըրմըգ, էյի ճինս, 65-67 ղշ։ Իքինճի ճինս, 50-52 ղշ։ աշաղը ճինս, 40-42 ղշ։

Մէոդէն։ — Գալայ, գանթարը, 920-940 ղշ։ Բարիս էքսէրի, 30 քիլօկրամլըգ գա-բիլի, 88-90 ղշ։ Գուրշուն տէօյլիմէմիշ, գանթարը, 140-145 ղշ։ Եարրագ գուրշուն օգդասը, 4-4½ ղշ։ Զէյթ, պիրինճի ճինս, սանտըղը, 205-210 ղշ։ աշաղը ճինս, 180-185 ղշ։ Գէլճիգա գօլ տէմիրի, գանթարը, 90-92 ղշ։ Ինկիլթէրա տէմիրի, էքսէր իչին, 70-72 ղշ։ Թէնէքէ, իքի սանտըղը, 275-285 ղշ։

Մէ-ըէնէվէյէ։ -Սիպիր եաղը, օգդասը, 14-14½ ղշ։ Ռուսիա չէվրիչի 7½-8 ղրշ։ Խավիար արանմամագտա, ճինսինէ կէօ-րէ, 23-28 ղշ։ Ֆրանսա վէ Գէլճիգա ըս-բարմաչէթ մումաե, 9½ քիլօկրամլըգ սան-տըղը, 90-91 ղշ։ 10 քիլօկրամլըգ սանտը-ղը, 95-96 ղշ։ 11 քիլօկրամլըգ սանտըղը 102-105 ղշ։ Վիէննա մալի, օդգասը, 17-17½ ղշ։ Ատի չայ, օգդասը, 24-26 ղշ։ էյի ճինս, 60-80 ղշ։ Ինկիլթէրա հըշասթասը, սանտըղը, 180 185 ղշ։ Ֆրանսա մալի, օգ-գասը, 4½ ղշ։

Զէրիէնէ։ -Շու սօն կիւնլէրտէ փիա-գատա չօգ մալ կէլմիշ օլուպ, պու կիւնքի կիւն, կէրէք մաղազատա վէ կէրէք կէմի-տէ 300 պին օդգատան զիեատէ մալ վար տըր։ Պու սէպէպտէն ֆիլեաթլար պիր ազ տիւշմիշ տիր։ Միտիրլի, Էրդէմիթ վէ Այ-վալը մալի, օգգասը, 7½-7½ ղշ։ Մուտանեա մալի, 8-8½ ղշ։ Սազըզ մալի, 10½-11 ղշ։

Մէրսէ-էլ-քեբիր։ -Ղայէթ տուրկուն պիր հալտէ պուլունմագտա, վէ ազ իշ օլմագտա տըր։ Փիացատա, 14-16 պին թօնէլաթա մալ պուլունմագտա տըր։ Կէչէն օն պէշ կիւն զարֆընտա, էն չօղու իքի պին թօ-նէլաթա մալ սաթըլմըշ տըր։ լաքին չունու-սախի ունութմաեաբ պիլտիրմէյէ քի, հիւ-քիւմէթէ վէ պիր թագըմ վաբոր գումբան-եալարընա թէսլիմ օլունան մալլէր, մէզ-քիւր հիսապընտան տարիֆլինտէ պուլունմամագ-տա տըր։ Նիու Գասթէլ մալի, մաղազատա 30-30/6, կէմիտէ, 27-27/6, Գարտիֆ մալի մաղազատա, 30/6-31, կէմիտէ, 27/6-28, աշաղը ճինս մալլէր, 22/6-24/6։

Պուէնոս։ — Եվրօպատա մահսուլուն նէ հալտէ պուլունմագտա օլմասը հազգընտա ալընան խապէրլէր պիրպիրլէրինէ ույմա-մագտա տըր։ հէր կիւն ալընան թէլեկրաֆ-լար, պուղտայընն եա իքի ֆրանք իւսթէ զօյմուշ եախօտ իքի ֆրանք տիւշմիշ օլ-տուղունու պիլտիրմէքտէ տիրլէր։ Պու սէ-պէպտէն, ֆիեաթլար զիեատէ գավի թու-թուլմագտա տըրլար։

Ազօֆ	սէրթ	պուղ.	քիլէսի	31 -34	ղշ.
Պէսարապիա	»	»	»	32 -35	»
Թունա	»	»	»	30 -31	»
Անատօլու	»	»	»	27 -29	»
Բուլգարի	»	»	»	28 -30	»
Թունա եուշագ պուղ.			»	27 -29	»
Բուլգարի	»	»	»	26 -28	»
Թունա զագարազու			»	16 -16½	»
Անատօլու	»		»	15 -15½	»
Թունա արբաաը			»	13 -13½	»
Բուլգարի	»		»	12½-13	»

ՍԱՐՐԱՖԻՅԻ

Գալաթա, 11 յունէ-

Պօրսամըզընն ահվալինի կիտիպատ կէօզ-լէրի իլէ կէօրմէյէնլէրէ թարիֆ իթմէք միւմքինսիզ տիր։ Զօգ տէֆա պուխրան կէ-չիրիլմիշ տիր, չէօյլէ քի, մուհարէպէ գօր-գուսու չէքիլմիշ վէ հաթթա մուհարէպէ տախի զուհուր իթմիշ տիր, լաքին, պու-տէֆաքի ալթիսթիւք վէ խարապիէթին մինլի հիչ պիր վազթ կէօրիւլմէմիշ տիր։ Բազար իրթէսի կիւնիւ լիքիտասիօն կիւնիւ օլտուղունտան հիսապա օթուրուլտու, լա-քին քիմսէ ֆարգ վիրէմէտի, վէ պունուն իւզէրինէ պօրսա գարանտը։ Օլան զարար զիեանէն մըգասը իքի միլեոն լիրա թան-մին օլունմագտա տըր։ Եալընըզ Բ.նամ նէ-հուտի էվի, 60000 լիրա զարար իթմիշ վէ չօգլար իսէ իմլաքլէրի զարարը էօտէեէմ-տիքլէրինտէն գաչմըշլար տըր։

Պանգա սէհիմլէրինտէն հիչ պիրիսի հէր գանդի զշ. իլէ օլուր իսէ օլուն ասլա սա-թըլմամագտա տըր, չինքի ալընը եօգ տուր։ Քեաֆֆէյի սէհիմլէրին ֆիեաթը իսմէն տիր։ Սօսիէթէ Գէնէրալ 4 լիրա պաշ վէ Գըրէտի Օթման 12 լիրա իթմէքտէ տիրլէր։ Բուլգա-լի տէմիր եօլլարը, 25 ֆրանք ըզգօնթ-իթմէքտէ իսէ տէ ալան եօգ տուր։ Բրբօր 10/40։ Ագճէ ֆայիզի եիւզտէ 13 տէն 14 զշ։

Գամպիօ իւզէրինէ ասլա իշ օլմամըշ տըր։

Պանդալար, քեաղրտալարընա պէտէլ փէ-չէն ագճէ իսթէմէքտէ վէ փիացատա իսէ բէչին ագճէ ասլա եօգ տուր։

Լիվրա- 12 յունէ-

Էսհամը ումումիյէ աչըլ	46 տէն
» » գաբ.	

Բուրէ- 12 յունէ-

Ֆրանսըզ ֆօն աչըլ.	68,45
» » գաբ.	70,40 գավի
Իթալեա ֆօն. աչըլ.	51,10
» » գաբ.	55,
Օսմ. իսթիգ. (65) գաբ.	295,
Էսհամը ումումիյէ աչըլ.	42 50
» « գաբ.	46,75
Օսմ. իսթիգ. (69) գաբ.	302,

ԵՕՍԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ
ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱՅԱՍԸ

Ցուլիս 1

Պօրսա պու կիւն տախի գաբալը օլտու-զունտան /2 օլմամըշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

. . . Խմբագիր.

Այսքան տարիներէ ի վեր հազարաւոր ազ-գային պաշտօնեաներ կը պահենք, ոմանց սակ կը վճարենք, եւ ոմանց պատիւ կը հատուցանենք. այսքան տարիներէ հետէ քիչ չատ ազգային ծախսեր կընենք, նորա-նոր ազգային կանոններ կը հաստատենք, Սահմանադրութիւն կը շինենք կը սրբագ-րենք, եւն. եւն։

Եւ մինչ մեր հրապարակին մէջ ազգային խնդիրներ կան այսօր կամ վաղը լուծու

ռացուց ապահովութեան խնդիր. վանօրէից խնդիր. հիւանդանոցի խնդիր, եւ ուրիշ շատ մը խնդիրներ։

Արդ մեր բոլոր գիտցած ժամանակին մէջ այսքան խնդիրներէն ո՞րը լուծուած տեսանք. դեռ լրագիրը չհրատարակուած՝ այս խնդիրներուն վրայ կը խօսուէին, եւ լրագիրք հրատարակուելէն ի վեր ասոնց վրայ ամէն օր կը գրուին ու կը կարդացուին. քանի՞ հատը լուծուեցաւ. ո՞վ կրնայ պատասխանել։ Հիւանդանոցի խնդիրը, որ քառասուն տարի շարունակ յուզման մէջ կը կենար՝ երբ լուծուելու վրայ էր, ամէնքը վախով ու սարսափով իրար անցան մինչեւ տրգիլեղին. նոյնպէս պատահեցաւ քանի մը ուրիշ խնդիրներու։

Ի՞նչ է ասոր պատճառը. պատճա՛ռը. թէ որ ինքզինքնիս այլ եւս երկար ատեն կամաւ խաբել չենք ուզեր, պարտաւորեալ ենք ըսելու որ մենք դիտաւորութիւն չունինք ազգային խնդիրները լուծելու, բոլոր ցոյցերնիս եւ խօսքերնիս կեղծ են։ Մեր կենաց մէջ քանի քանի կարդ նորանձինք տեսանք որ մէկզմէկու դէմ վիճելով իրար յաջորդեցին պաշտօնին մէջ. մէկ կարգը ելաւ միւսը տեղն անցաւ. բոլորը նոյն օրինակ գործեցին, ոչ մէկ կարգը խնդիրները լուծեց, եւ չիտակն ըսելով ոչ մէկը կուզէ ազգային խընդիր լուծել։ Ի՞նչ է ուրեմն մեր պաշտօնէից դիտաւորութիւնը, ինչ որ մինչեւ հիմա արդեամբ կատարեցին՝ ան է. եթէ անոնց խօսքին չնայելով անոնց արդիւնքին նայինք, ինչ արդիւնք որ ունեցան մինչեւ հիմա, անաւասիկ ան է անոնց դիտաւորութիւնը. ի՞նչ եղաւ անոնց արդիւնքը. խնդիրները չլուծուած թողուլ որչափ ժամանակ որ կրնան. պատրիարք, երեսփոխան, թաղական ըլլալ. ոմանք ազդէն թոչակաւոր պաշտօն առնելով ապրիլ, ազգային ազդեցութեամբ կառավարութեան մէջ պաշտօն ձեռք ձգել. նշան առնել, իրենց առեւտրական գործոզութեանց համար պատրիարքարանի միջնորդութիւնը գործածել, եւն. եւն։ Եթէ մինչեւ ցարդ ասոնք են արդիւնք, ուստի եւ պաշտօնէից ճշմարիտ դիտաւորութիւնը։ Ի՞նչու՝ կըսեմ, այլ եւս խաբենք ինքզինքնիս։

Թէ որ չխաբենք, ուրեմն ի՞նչ ընենք։ Ի՞նչ ընե՞նք։ Պէտք է այսքան տարիներ չը յաջողած ընթացքնիս մէկդի ձգենք, պէտք է այսուհետեւ մեր պաշտօնէից հետ խստիւ վարուինք, առանց երկար համբերութեան՝ ծառայութիւն եւ չուառով ծառայութիւն պահանջենք, ոչ պատճառանք մարիկ ընել, ոչ մըչտ ենթադրել թէ «էլպէթ» [մէկ անյաղթելի արդելք մը կայ. ենթադրել թէ «էլպէթ» անոնք մեզմէ աղէկ գիտեն, եւն. հապա ոաք կոխել թէ կամ կարեւոր խընդրոց լուծումը, կամ ոչ պաշտօնեայ, ոչ ծախս վճարել եւ ոչ պատիւ հատուցանել, այլ բաւական համարիմք այսքան երկար միամտութիւնը, այս լուսաւորեալ դարուս մէջ մեզադրելի է չգիտնալը թէ պաշտօնը ծառայութեան համար է. եւ ուստի այն պաշտօնեան որ ծառայութիւն չհատուցաներ, մէկ վայրկեան մը պարտաւոր չենք պահելու, հասարակութիւնը պարտաւոր չէ ինքզինք զոհել մէկ անպիտան մարդու մը ապրուստ կամ պատիւ հատուցանելու համար։ Անցած տարիներուն այն ապուշներէն չըլլանք, որ կը հալածուէին, կը կողոպտուէին, ամէն օր կը զրկուէին, այսու ամենայնիւ ով ոչ ինչ եւ իցէ միջոցով պաշտօնի վրայ նստած կը տեսնէին, անոր ծունր կը կրկնէին, բարեւ կը բռնէին, եւ ծախս կը վճարէին, ժամանակ հանգստութիւն ամէն բան զոհ կընէին. առանց բոլոր ասոնց փոխարէն բան մը պահանջել մտածելու եթէ ոչ՝ երբեմն մուրալով. ու միանգամայն անիկա բարերար եւ ազգասէր կը սեպէին, որպէս թէ անով եւ անոր նմաններով է որ ազգը կանգուն կը կենայ։ Հիմա մեզ համար պաշտօնէից ոչ գրութիւնը պէտք է, եւ ոչ ազգասիրութիւնը. թէ որ միայն իրենց պարտքը հատուցանեն փոխարէն իրենց ընդունած ստակին եւ պատուոյն. այսչափ բաւական է, պաշտօններնուն մէջ յարատեւելու, այնուհետեւ ազատ են բարերարութիւն կամ ազգասիրութիւն ընելու կամ չընելու, ինչպէս որ ընտրեն։ Իսկ պարտքերը իրենց ընտրութենէն կախումն չունի. ասոնք կամ կատարելու են կամ դրաւած տեղերնին թողելու են։

* * *

Խօզլատ 20 յունիս 1870

. . . Լիֆէնտի.

Պու կիւնէր պու բատա պուլունան Բրօթէսթանդ միլլէթտաշլարըմըզ, մատի վէ մանէվի օլ գատար պէօյիւք պիր գայպա էլ ուզաթտըլար քի, պիւթիւն հագգ վէ ատայէթ թարաֆկիրլէրի տօղրու լուղա բաղլէթ իտէն, վէ թէգատիւմէ սահիհէն մուհտապէթի օլան ձիւմլէսինին նէֆլէթինի մուձիպ օլտուլար։

Մեզքիւր միլլէթտաշլալըմըզ արասընտա չէնտ սէնէտէն պէրու, աշուրի իթթիֆաղսըզլըգ տէվամ իթմէքտէ իտի. Սէպէպինի սիւալ իթտիյիմիզտէ միսիոնարլար արամըզա իթիֆաղսըզլըգ վէ ֆրրգա պըրագտըլար, օսէպէպտէն ըսհաթլըգըմըզը գայպ իթմիշիզ ճէվապընը ալը իտիք։ Պիզ տախի ատրէճէյի նիհայէտէ ուճը տույարրտրք շու գէվալը գարընտաշլարըմըզ իւզէրինէ, քի պիր թագըմ նաֆաղալարընը արայան եապանճը միսիոնարլարն նէմմէրինէ գտիրլարագ, տահա տօղրուսու «Լ օլարագ, պու կիւն պու կիպի տայանըլմազ բահսթսըզլըգ. ըրա մի պէթէրա օլմուշլար, շու գտիրլ մըշ գարընտաշլարըմըզ։

Պունատան ալթը էլ ատ այ գատար էվվել (Մանդու մէի միւթէպէրինիզին 1140 նոմէրոսու իլէ սրբազան Հայրիկէ խիթապէն, Ա. Դէտան Հայկազունց սէրնամէսի իլէ կէօրիւլէն մէքթուպուն մուհարիրի) վաղարշակ Աւետիս Գ-ի քէնտիկէրինէ բէհպէր չաղրրտրլար. վէ իձրասընա տահի նայիլ օլտուլար։ Հայ բրօթէսթան արպիրտէն ասիւտ պիր հիյէթէ թահվիլ օլտուլար։ Ֆիբրիմիզ թահրիք օլտուլ, վէ սէպէպինի անտամաեա գայգըշլարք։ Վէ թէֆթիշէ չըգըշարգտա, ապեմ, բ՝ամիլ, մէհարէթլի, վէ սահ հ վախթանիլիվ պիր Հայ չըգտը գարշըմըզա, – քի ինչ պ՝ը քիմէ անէտ պիր էնթէրէ կէօրէթմէզ, նէ միսիոնար թանրը, նէ գէրտպայ ծառ. . . նէ պունու, նէ շունու. իլա սահիհ մէպտէլէր սապիթ իտուպ, սէվգ իթմէյէ եօլու լամազ դայրէթլի տէվամ իտէր։ Պու կիպի պիր Հայա թէսատիֆ իթթիլիմիզ օլ գատար մէսուր օլտուք քի, քէնտույէ անանթմազսըզլը, անընր բուսլէ սէլամաաբզ։ Տօղրուսու բրօթէսթանլարը տախի զեյատէսիյէ թահսին իյէտիք քի, պու կիպի պիր Հայը քէնտուլէրէ բէհպէր սէչմիշէր։

Լաքին շու չէյին իւզէրինէ զեյատէ տիւշիւնիւր իտիք քի միսիոնարլար նասըլ սապր իլէ չէքէեօրլար պէօյէ պիր ատէմի, զերա մէրգումարլըն իւզէրինէ, օգուտտուգլարըմըզ վէ իշնթիքէրիմիզէ կէօրէ, պու կիպի ատէմէր քէնտի մանովլարընա ույմազլար։ Զիւնքի պու ատէմ գարանլըգ կէսրտիւյիւ եէրտէ, անիտէ շավգը թուլթու շտուրբեօր։ պու կիպի պիր խաւարամարտ (գարանլըգրա ձէնկիէշէն) Հայ իլէ, նա՞սըլ իթթիֆաղ իսէճէքլէր. տեյտ թէաճիւ պլիւ տիւշենկէլէրտէ իտիք։

Պիրտէ պու կիւնլէր, ափանըզ Մ. Ֆանոֆօրթ վէ տիլ պիլմէզ Մ. Պոռօս նաման իքի միսիոնարլար պու բա ճէմատթընա զեյարէթէ կէլտիլէր, – վէ եինէ իշլեր, անիտ ալթ իւսթ օլմայա պաշլատը, պիզլեր տախի եինէ աննամաեա թահրիգ օլտուք։ Պու տէֆա տախի բրօթէսթանլարտան ալտըղըմըզ մալիւմաթլարա նազարէն, – միսիոնարլար ըռէվէ իլէ ճէօմաաթըն արասընա եինէ ֆըրզա պըրագմըշլար։ – Եանի պիրիսի իշին իւմիւտ վար իմ՝ շ քի գարբսը 70–80 ղրայլըգէ պուրատա մէքթէպ կիպի պիր շէյ՝ հօճա օլապիլիր իմիշ։ վէ պիրիսի իշին տախի, քէօյլերտէ քէնտի ախզ ու իթասընը իթթիյի սրրատա, իւզէրինէ պիր Աւետարանիշլիք իսմիտ թագըլարագ, պատա պի՝ ազ շէյ օլուր իմիշ։ – վէ (էն ճայ պը) պիւթիւն ճէօմաաթտա տախի եէրէ ըռ-ԽՈՍՐՈՄԸՐԸ ԵՂԷՆ ԲԵՆԴԵՐԼԻԵՏԵՆ ՐՈՐ ԷՎԵՐԵՆԷՆ, պրա պէր օսմանլը լէրռ-ը վերբեր տէմիշլեր։ . . . Նէ՞ պայաղը վէ նէ՞ էտնա ալըշ վերիշ։ միսիանարլար պու մէքրու հ ալըշ վերիշէ հէր նէ իսիմ տէ թագսալար, եինէ տիւնեա մուվաճէհսինտէ, խոսարդաշլէէ, պունատան եիւքսէք պիր մէվզը թութաճագ տրը։ Իշթէ պու իմիշ միսիոնարլարը թի. ըքիատա իլերու կէօթիւրտիւքլերի իսլահիյէթ վէ թէնվիրաթ, – եանի զօրպալըգ – ըրշվաթլէ ճէօմաաթրն արասընա թարաֆլար փրրգալար բէյտա իթմէք – ճէօմաաթրն տիրայէթլի վէ միլլէթի ուղրունա պէզլի վիճուա իտէն ըհպէրլերինի եզմէք, – վէ պիւթիւն ճէօմաաթը տախի պիր էյլէնճէ կիպի, տիւնեա մուվաճէհսինտէ ըվիլ իմմէք։

Պուրանրն ժողովարանը ճէմաաթրն օլտուզունատան, Լանկա ճէմաաթրնա տէտիքլերի կիպի, էկեր ըհպէրինիզի գօվմաղանըզ, պիզտէ զապթիյէ իլէ սիզի ժողովարանտան խապտա կէօնտէրիրիզ, վէ սիզէ տուա իթթիրմէյէ պըրագմաեըզ, տէյէմէտիլէր – իլա էկեր ըհպէրինիզի գօվարսանըզ սիզէ «ԷԼ ԼԷ» վերիրիմ այ. տա. տէտիլէր. . . . Միսիոնարլար, հա պըրագտերարընըզ քի շու Լանկա մոտտէ լերի մէքրու հիյէթլերինի ունու տաերտրգ պիր տէֆա։ Շիւրհէսիզ Ա.Մերիչայատա, պիզ պուրատա . . . իլերու կէօթիւրիւ. եորուզ, պիզէ փարա կէօնտէրին քի հէ. լիմ տէյտ. եագարլար, – Ե՛ Է պատուն Լ Ե՛, պէօյլէ եու մուշագ էթմէք հէր վագըթ էլէ կէչմէզ։

Լաքին պիզէ հէր շէյտէն զեհատ անլաշըլմազ վէ թէսճիւպիմիզի մուճիպ օլան պիր նոգթա վար իսէ, օտա շուտուր քի, – Լանկա խարատիլիթլերի տահա կէսրէրի էօնինտէ տուրուր իքէն, վէ միսիոնարլարըն էլլնտէն 3–4 ատէ չօգ ֆրրգալար վէ գավիլալար արասընտա չօգ զեհանլար չէքտիք տէյէն պիր ճէմաաթ, միսիոնարլարը թէճրիպ էլերի կէ էյի անանտաճագ էրտէ, օթ կէօսթէրէրէք գոյունա ազելընը պըրագտրրտրգլարը կիպի, սայթ չուճուգճա խաֆիֆլիքլէ միսիոնարրն կէօսթէրտիկի պիր յերայը արմագ իւմիտի իլէ արդասընա տիւ չէյօրլար. – վա՞ղ զէվալը ճէօմաաթ վա՞ղ. պիզտէն պունո՞ւն իշին մի այրրլտրնըզ։

Վէ պիր թեաճիւպ իսէճէք եէրիտէ շուրաար տրը քի, պիզ 40 խանէ տէն միրէթթէպիզ տէրլ՛ը, վէ իշթէ խանէ պաշնա 100 փարա ալարագ միսիոնարլարըն մէրամլարընա գատար ալշագլանըեօրլար. Հէր շէյտէն զեհատ ուճընուճագ եէլի շուրաար տրը քի միսիոնար, քէնտիլէրինէ կիւնտէ 3 փարա 1 ագճէ (ամմա տաղ փարա հա՞. . .) սեօզ վէրտիյի կիպի. ամէն շու 3 փարա 1 ահճէյի (պարի 4 փարա օ. Լայրը) դաչբրմաեալըմ տէյէրէք, պիրպիլէրինէ կէչէյօրլար։ Վէ քէնտի տար վագըթլարընատա եէթիշէն վէ բահսթլըգ պախուսուս թէգատիւմէրի իշին պէզլի վիճուտ օլան, վէ նիչէ օրրալարտա քէնտուլէրինի նիչէ թէնլիքէլերտէն ագըլմէ սավուշտուրան պիր խարբիսլարընը պու կիւն գօվմաեա վէ ֆէնտ սուրէթտէ բետտ իթմէյէ չըգըշմըշլար, 3 փարա 1 ագճէ կիւնտէլիքլէ. . . .

Պու գատար էտնա իշլերի, հիչ սէ. միլ պու գատար կիւնտէլիքլէ իճրա իսէ. պիլի՞ր միսինիզ. . . վա՞ղ միսիոնարտրս (միսիոնար չէքէնարը) Հայլար վա՞ղ. միսիոնարլար սիզին Հայլրդ զատէկեանլըգնը. զը տախի դայպ իթիրմիշլէր։

Միսիոնարլար, տէ իլ Հայլարըն Ֆրայտէլերի իշին, իլա սիզին իսմինիզէ Ամերիգատան ագճէ տրիէնմէյէ վէ պու բատա քէնտիլէրէ պիր կէչիմ թէսարրիք իթմէյէ կէլմիշ օլտուգլարընը պիզ պիլէ անլատրգտա տահա սիզ անլաեամատընրզ մը. Էկեր աննաեամատընրզ իսէ, տահա նէ՞ կիրտապլարա եու վարրանաճագսընրզ. – զէվալը ճէօմաաթ սահիհ ճընը բրզ սիզ, չեն գարընտաշլարըմըզսընրզ։

Քէնտի մէպտէլերի վէ ամէլերի իլէ Ս.զզատ էհալիսինին թէնվիրինէ էօրնէք օլմահա չըգըշան պիր ճէօմաաթ, պու կիւն իսանէ պաշնա 3 փարայ 1 ահճէ իլէ, քէնտի շան ու շէրէֆ վէ իսթիրահաթլարընը սաթմաղա չըգըշմըշլար։ Մէկէր պո՞ւ մու տուր սիզին թէնվիրաթընրզն էօրնէյի. պո՞ւ մու տուր սիզին թէգատիւմնիւզիւն մէյվէսի. . . .

Բրէձա իտէրիզ քի պու կիպի շավգ վէ թէնվիրաթ ալէթլերինիզի պիզտէն ու զագ կէօթիւրէսինիզ, զերա տիւնեա պու ա. եարատա մի նէվվէրաթը ավֆ օլունմազ էտնալըգ տ՛ր. . . չօգտան պերու սիճիլ իթմիշ տիր։ պու ատեարատա թէնվիրաթա վարսընալար միսիոնարլար սէվինսինլէր, պիլէր էսէֆ իտերիզ չեն գարընտաշլարըմըզընրզ։

Բրօթէսթանլըգ չէօյլէ տիր պէօյլէ տիր տէտիքլերինիզ պո՞ւ մու իտի։ էկեր սահիհ պու իսէ, պու պաշկա պիր չէյ տէյիլ, իլա միսիոնարլար մասգարալըգը տրը։ զերա իսանէ պաշնա 3 փարայ 1 ահճէ (ամմա տաղ փարայ հա՞) վերիրէք սիզի մէրամլարը իւզրէ օյնատրեօրլար։ Պիլէրիտէ պէօյլէ միսիոնարընը գ՝ վիչինէ էյլէնճէ օլմա՞գ իշին մի տավէթ իտիյորսունուզ քի ըշրգանալամ՞. . . Մէկէր ըշրգանմագ պու գատար բէպտէ՞թ մի տիր. . . Ցիմէք տիր քի պիզտէն այրըլարագ, միսիոնարա միւթէպէթ իթմէնիզէ, պու կիւն միսի նարլար սիզին օլ միւպարէք հայլրդ տույղուլարը՝ ըզը տախի պօշմուշլար։ Նիչէ քի սիզին սայէ. նիզտէ քէնտի նաֆաղալարը՝ ըթէտարիք իթմէք էնտաֆլըզընը թէշքիլ իտէն միսիոնարլար սիզի։ գըլաղունուզ տուրլար, սէֆալէթտէն գուրթուլմահաճագսընրզ, վէ խանէ պաշնա 3 փարայ 1 ահճէ իլէ, տահա չօգ ալթ իւսթ օլուպ սըղըլահաճագսընրզ։

Էֆէնտի, շունու տախի մանէմունայէ խապէր վերիրիզ քի մէզքիր ճէմիյէթին արասընտա, շու էտնալըգլարա իրթիքատ էթմէյէն վէ պա խուսուս գարշը գոյանլար տախի վար տրրլար։ օնլարը տէյիլ եա ընդ պիզ, իլա տիւնեա մէտհ ու սէնա իտէճ տիր։ նասըլ քի մէտհ իթմի վէ թաճլատը, նահաղլըգլարա գարշը չէճիանէ ճէնկլէշէն գաթօլիք միլլէթտաշլարըմըզ։ Լաքին միսիոնարն էլլնտէ, էտնա իշլերէ ալէթ վէ մաքինա օլանլար. . . Բրօթէսթանլար, տէյիլ սիզէ, իլա պիւթիւն ճինսի ինսանա հագարէթ տիրլեր։

Էկեր եապանճը միսիոնարլարա պու տէրէճէ պաշ իյմէքտէն իսէ, բէք ազ զահմէթլէ գարընտաշլարընըզը տույղուլարընա գօշտա իտինիզ, պու կիպի զէվալը պիր հիյթ քէսպ իթմէյէճէք իտինիզ, վէ պէօյլէ ազիմ պիր գայպտա պուլունմահաճագ իտինիզ, վէ սիզին զատէկեանլըգընըզ տախի զէտէլէնմէյէճէք իտի։

Բրօթէսթան գանտաշլարըմըզ, պու կիւն էօյլէ պիր գայպա միւպաշէրէթ իթմիշսինիզ, վէ էօյլէ պիր գարար իթմիշսինիզ քի տէյիլ եալընըզ սիզէ, իլա պիւթիւն եօզղատա բաճի տիր։ զերա եօզղատն պու կիպի սահիհ մէպտէ քիմէսնէրէ իհթիյաճը բէք զիհատէ տիր։

Պիզ քէնտինի էյի թանըրըզ։ Վարդանանց զօրավարաց տօնախմբութիւնուն, եարըմ սաաթ միգտալ էթտիյի միւթէսիր նութգունուն թէէսիրինի եօզղատ Հայլարը ասլա ունութմամըշլար տրը։ շօլ մէրտանէ Վարդանն հագգընտա էթտիյի եիւքսէք թէֆէքիւրլերինտէ իզհար էթտիյի էլզէմ վէ մուգթազի մէպտէլերինի ունուտամանը, վէ ֆիքրիմիզտէն իսրաճ իտէմէ իզ։ հէր պիրիմիզէ սահիհէն պիրէր Վարդան հէյյէթի քէսպ իթտիրան։

Էկէր բրօթէսթանլըգ պու կիպի քիմանէլէր իշին պէօյլէ տար իսէ, պիզէ թէրք իտին գարընտաշըմըզը պիզ օնուն էսատ վէ տույղուլարընա էմին վէ հէմֆիքարը։ Գարընտաշլարընա տէօն էյ Հայ խաւարամարտ, պիզ սէնի մուհապէթլէ գապուլ իտերիզ։ խաթրընա կէթիր քի գարընտաշլարընն, սէնին կիպի սահ գարընտաշլարա իհթիյաճը վար տրը։

Պունատան պէօյլէ պիզ սանա Աւետիս չայբրմայրպ իլա խաւարամարտ Աւետիս տէյէճէյիզ։ ճէնկինի իլէրու կէօթիւր. Բապպ եարտրմճընտրը, հիչ ասլա գօրգմա։

Եօզղատ էր Բ.Ս.Ս.Ս.Ս.Ս.Ս.

Հայլը

ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԱՐԱԴԱՑ

ԵՒ

ՆՈՐԻՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ԱՇԽՈՏԱՍԻՐԵԱԼ

Ի ԹԱԴԷՈՍԷ ՄԻՀՐԴԱՏԱՑ

Թ. գէոս էֆէնտի Միհրդատեան պու կիւնէրաէ թապ ու նէշը իթարիւիկի, երպապը մէրագրն միւթալաասընա շնեան բիսալէլերտէն, քէնտի միւրատը մերզուպու իւզրէ, 50 նիւսխէ տախի Ա գապեան վարժարանա իհտա իլէտիկին տէն, թէշէքքիւրի ազիմիմիզէ թագոիմ իլէ պէրապէր, մէզքիւր բիսալէնին տիպաձէոինի այնէն տերձ իտէրիզ։

ԱԶԴ

Ասկէց տասը տարի առաջ մեր գրաւոր աշխատութեանց ցուցակը քանի մը հետաքրքիր ազգասիրաց խնդրանօք հրատարակեցինք. որպէս զի հասարակութիւնն իմանալով անոնց մէջէն ընտրած եւ ընդունածներն եթէ կայ՝ կամ անձամբ եւ կամ ընկերութեամբ հրատարակել բարեհաճին, ինչպէս որ իւրաքանչիւր գործոց քանիով ըլլալն ալ ծանուցինք. բայց մեք արդէն փորձն առած ըլլալով, գիտէինք որ այսպիսի հետաքրքրական եւ կրօնական գործոց վրայ շատ ուշ դնող չկայ ...

Ուստի երկու տարիէ 'ի վեր իմ նախնի վիճակս կորսնցուցած ըլլալուս առ ի բժշկութիւն ցաւոց իմոց, եւ առ 'ի յիշատակ հանգուցեալ երկու հարազատաց իմոց, կընծայեմ ի լոյս երկու սոյն փոքրիկ բանասիրական աշխատութիւններս. յուսալով որ թերեւս ազգիս օգտակար ծառայութիւն մ'ըրած համարուիմ. որոնք որ առաջին մասն Արարադ բառին վերայ. եւ երկրորդ մասն Հայկական Եկեղեցւոյ վերայ կը խօսին. եւ մեր կողմանէ կը նուիրեմ 100 հատ Վանայ Սանդխտեան Ընկերութեան, 100 հատ Անձնուէր Ընկերութեան, եւ 100 հատ Սամաթիոյ Թաղիս Սահակեան եւ Ագապեան երկսեռ դպրոցաց. եւ ամէն մէկի գին մէկ քառորդ մէճիտ ըլլալու պայմանաւ՝ եւ այս արդիւնքն ալ վերոյիշեալ դպրոցաց ընծայեցի. առ 'ի Ազգիս լրութեան։

1870 Յունիս 1 Թ. ՄԻՀԻՐԴԱՏԵԱՆ
Ի Գոլիս ի Սամաթիա

ԻԼԱՆԱԹ

Ֆրանսայ Լիսանը՝ բէք «լէա պիլիր իթալեալը պիր մատմազէլ», պու կիւնլէրտէ Սամաթեատա իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, վէ վեզեթա իլէ եվլէրտէ, մէզքիւր լիսանը տերս վերմէքտէ օլտուղունտան, արզու իտէնլէրին, միւսիւ Միսէ Զիանի Ֆոլէբօնուն խանէսինէ միւրաճաաթ իլէմէսի իիպար գըլմըշը։

Մէրգումէ մատմազէլին, քէնտի շը բայլարը թահսիլինէ էզճան ու տիլ չաւշարագ մէմուն իտէճէկի, վատ օրունմագտա տրը։

Սամաթեատա օրուպտա մէքթէպէ կիտէմէյէնէր իշին, պունատան զեեատէ պիր գոյայլըգ օրամագ։

Թշուառք իլէ Մաթիլտին սան ճիրաւերի կէլմիշ օրտուղունտան, մէզքիւր քիթապարա ապօնաթ եաղդրմըշ օրանլարը, կիտիպ խոթանպօրտա վագը Գուրմրու-խանընտա Տէտեան էֆէնտի մաղազասընտան ալմալարը լիթապ օրունտրտրը։

ԱՄԷՐԻԳԱՆ ՄԱՂԱԶԱՍԸՆՏԱ

Սաթրմագտա պուլունան Ալէր թապիպին Սաբարնա շուրտուպտ, վիճուտմէն եիկիւնտէ գուհուբ իտէն քեսգինէյ էմրագը տէֆ իտուպ, գանը թէմիզէրի վէ տէրիյէ միթօրէք հէր նէվի եարաճա իլէթլէրէ տիւշար օրմագ թէհլիքէսիտէն գուրթարը։

Ալէր թապիպին Էկիւ Քիւր նամ իլաճը, սրթմա, կիզլի սրթմա, հէր նէվի սաֆրայը հիւմմայը վէ սալէի պըչակ կիզի քէսէր։

Յէրվեա թապիպի Բէյն Գիլը նամ իլաճ, աղը, սըզը, սանճը, եէլ վէ սայիրէ տէֆ իտէր, գուլանանլար պէշիէ շէհատէթ իտերլէր։

Լիպիկ թապիպին էթ խիլասասը, տէրմանսըզլար վէ շօճուգլար իշին, բէք իկթազալը գուվվէթ վէրիճի տիր։ Ղալաթատա Ս. Մ. Մինասեան՝ գումբանեասընին Ամիրիգան մաղազասընտա սաթըլը։

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Ս աքսանեա հիւքիւմէթինին 78 ինճի բիեանքօ պիլէթլէրի, վէ սայիր իպրամիեէլի իսթիպրազ պիլէթլէրի սահիպի իմզանին մաղասընտա սաթըլմագտա տրը։

Պու քրէշ շէհրին շօգ պագշէշ գազանան իգրամիեէլի Լսթիգրազ պիլէթլէրի, էօնիւմիւզտէքի յուլես 1 տէ շէքիլէճէք տիր։

Պու պապտէ թաֆսիլի մալիւմաթ ախզ իլէմէք իսթէեէնէրին, Մ. Քըլարֆէլտին, Գալաթատա Նիքսէք-գալարը-ըմտա Գէորգ պէյ խանընտա վագր մաղազասընա վէ եախօտ Վարագճը խանընտա Յօրժ Ֆիամանթօրու լօնուն պէշ նիմէրօրու մաղազասընա միւրաճաաթ իլէմէրի։

Խասքէօյտէ, Շահնազարեան մէքթէպի եազընընտա վագր միւ Ֆէրրիհ վէ կէնիշ պիր արտա սաթրրգ օրուպ, վէ դրթա դրթա տաբի վերիլէճէկ կինտէն օր պապտէ մալիւմաթ արմագ իսթէյէնլերին, Գալաթատա վագր Ամիրիգան մաղազասընտա Մինասեան Պէտրոս ազատարիւրաճաաթ իլէմէրի։

ՏՕԴԹՕՐ ԲԷԼԷԶ

Ամէլէյաթը ճերրահիյէ իճրա իթմէքտիզին, ազրբեան տիշէրին վէճալարընը (ազրբ) տէֆ ու իզալէ իթմէք, վէ տիշէրի լըգմշշ օլանլարընն տիշերինին երէերինէ զահմէթտիզճէ թապիի վազ օլօլանմուշ կիզի, զաեէթ տիգգաթ օրունտա պիլէ ազրմամագ իւզրէ, տիշ գըմագ վէ տաբիլի հէ. է վէ չենեաէքի եմրազ վէ գուրուհ թէզէլ- վէ իւլի տէնտանա թէտավի իթմէք, վէ տիշէրի թամ գիրաթքնտան, եանի եերլէրինտէ օյնայզդ, պիր թարաֆա տեվրիլտիքլերի հալտէ եերլերինէ գըմագ, վէ տաբիլի ֆէտի թէմիզլէմէքտէ, վէ բասլանմշշ վէ սիեահլանմշշ օրան տիշերին բասվէ քիրլերինի չզգարբզդ, ճեվհերի զաթիսինի թէճտիա իթմէքտէ, վէ աղզըն ֆէնա գուգուլարընը իսալիթմէքտէ վէ աթքն վէ լասթիքտէն զայէթլէլզ թիֆ վէ բանա վէ սալագէթլի վէ խաֆիֆ եէ. էգ եէնտիկի վագբթատա պիր զարար ու զիեան վերսալէտ եերլի վէ չզգար գօնուբ տիշէր եարմգտա օրան փարիալի թապիզ տիշէի Մ. Բէլէզ, Պէրօզլունտա Կլոսվանի սօգազնտա 2 նիւմէրօտա իսքեան իթմէքտէ վէ ալաֆրանկա սատթ 6 տան 4 է գատար կէլէն վէ կիտէնլերէ իհմէլէյաթը է, քիւբէյի ինճա իլէմէքտէ օլուպ, քէնտիսինի կէօրմէք վէ կէթիրթմէք միւրատ իտէնլեր օլուբ իսէ. օրատան սիւալ իթմէլերի։

ԷՎԱԼԻՆԱ ԲՕՄԱՏԱՍԸ

Մէզքիւր բօմատա սայլարընն տէօ. քիւլմէսինի մէն իթտիքտէն մատտա սայլարա պիր կիւզէլլիք վերիր օրուպ, խասթալրգ վէ եախօտ իսթիեարլրգ սէ. պէպինտէն սայլարընը գայպ իթմիշ օրանլար իշին չիմտիյէ գատար իճատ օրտանան իլանլարընն պայլըճասը տրը։

Էվալինա բօմատասը աղ վագրթ զարֆընտա սայլարընն տէօքիւլմէսինի մէն իսթիպ, քէօքլերինի գուվվէթլէթտիրիր վէ սայլարա քէնտի էվվէլքի բէնկէրինի քէսպ իթտիրիր։ Աղ վագրթ զարֆընտա սայլարընն ուզանմասը իշին մէզքիւր բօմատա իլէ սաղալ վէ սաչ իշին մախսուս օրան բօմատա իւթիմալ օրունմայրտրը։ Մէզքիւր իլանլարը պիր իքի հաֆթա իսթիմալ իլէմիշ օրան 17 չաղընտա տէլիզանլրլար, ուզուն վէ իրէք կիպի սաղալարա մալիք օրմուշլար տրը։

Մէզքիւր Էվալինա բօմատասը, Գալաթատա Սիւքսէք գալարրրմատա Մ. Վէլիչ վէ գումբանեասընին 86 նիւմէրօրու չէզախանէսինտէ սաթըլրը։

Ս. ՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏՐՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՑ
ՊԷՏՈՂԼՈՒՆՑԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕՂՏԱ, ՏՕԹՕՎՐԴԷ ԱՊՏՈՒԼԼԱ։
ՊԻՐԱՏԵԲԼԵՐ ԳԱՐԵՑԱՐԱՆ ՏԽԱՊԵՐՈ 467

ԳԱԲՍԻԻԼ

ՎԷԺԷԹԱԼ Ի ՄԱԹԻԳՕ

ԿՐԻՄՕ ՎԷ ԳՕՄՐ, ՓԱՐԻՍՑԷ ԷՀԶԱՀԷԶ

Մեզքիւր գաբսիւլլէր պիր նէվի «ապէզ զարթ իչէնէ ալինմէշ օլուպ պալատան եապը իլէ Բէրու շէհրի աղաճլարընտան օրան Մաթիգօ նամ ազաճէն թիւլասասընտան միւրէթթեպ տիր, վէ Կոնօրբէ թապիր օրունան պիր նէվի պէլ սօսուգլուգունա պիրե պիր տիր։ Պու գաբսիւլլէր էպլէ ատի գաբսիւլլէր կիպի, նէ միտէյի գաբբլարբբլար, վէ նէտ կեբի կէլմէք վէ գուսմագ կիպի միտա գահմէթ ը վերիրլէր, հէլէ պիր մուհասէնաթլարը վար տը քի, ասլա ինքնար օրունամագ։ Չէպլէ քի իարարատա գօգու բէյատա իթմէպլէր։ Վէ իշթէ պու ճիհէթլերէ մէպնի տիր քի գօրահու, գիւպեպ, վէ ապիրէ գաբսիւլլէրինէ իւթիւն թաւթուլմագտա տրրլար։

Պունլար Տէր ռեատէթատ Մ. Վէլիչ վէ գումբ. վէ Կանզիք պիրատէրը, վէ Ճէլլա Սուտա վէ Մ. Յաննի էճզախանէլէրինտէ սաթրլրը։

ՍԻՐՕ

ՏԸ ՔԻՆՔԻՆԱ—ՖԵՐՐԻԻԺԻՆԷՕ

ՏԸ ԿՐԻՄՕ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Փարէոսի Բրէնս Նաթօլէն հէնոգլէրէնին էճզահէսը

Մէզքիւր մուալիճէ թէմիզ վէ լաթիֆ պիր հալտէ օլտուղու թագիրտէ կէրէք քինքինա, կէրէք չէլիք, վէ կէրէք գանը թէչքիլ իլլէյէն մատտէլէրէ շամիլ պուլունմագտա օրմաղին, լեհճէ պօզուգլուգլարը, վէ կէնճ գըզլարըն վիճուտճա իւտէ կէլմէլէրի, վէ վիճուտճա զայպ օրան հալլերին եինէ եէրինի կէլմէսի իչին փարիսին էն մէչհուր հէքիմլէրի գապուլ իթմիշլէր տիր։ Գատընլարընն գան զայիֆլիյինտէն նաչի միւպթէլա օլտուգլարը միտէ աղրըլարընը չափուգ սուրէթտէ տէֆ իտիպ, վէ հայիզլէրինի նիզամընա վագ իտէր, վէ գաեիֆ միդամ, վէ սըրտաճը չօճուգլարա չօք իյի եարար։ Նիհայէթ չօգ չալըշմագլրգտան, խասթալրգտան, ուզուն միւտտէթ սիրէն վէ չօգ զահմէթ վէրէն իւզկիտնլիքտէն գանլարընտա զայիֆլիք հարլ օլմուշ օրան հէր արնրթ քէսան իչին բէք միւնասիպ օլուպ, միտէյի տչար վէ թասմը հազմ իթտիրիր։

Պունլուն իսթանպօլտա Մ. Վէլիչ վէ գումբ. վէ Մ. Կանզիք պիրատէր. վէ Մ. Ցէլլա Սուտա վէ Մ. Յաննի էճզախանէլէրի նէտ։

ԲՐՖԻՄԸՐԻ ՎԻԳԹՈՐԻ

ԻԼԱՆԿԼԱՆԿ

ՐՕԱ ՏԷ ԲԱՐՖԷՕՆ

ՐԻԿՕ ՎԷ ԳՕՄ՝. ՓԱՐԻՍ

Պու կիւնքէ կիւն էն պիւյիւք քիպարզատէլեր իլէ եէնի մէրագ օլան զաթլար, Բարֆէոմբրի Վէքթորիանան մալէլերինէ զիեատէսիլ իթիպար վէ բազդէք վիրմէյտտէ տիրլեր։ Չինքի մէզքիւր Ֆազրիգա թօալէթ տայեր օլան գօգուլու չէյլերին թէրթիպի գրմիճտա էն ալէա եճզալար իսթիմալ իթմէք, վէ հեր մալի հազգէճտա քէսպի մէհարէթի մանսուսէ խալէմիշ տիր։

Իլանկիլանկ բահոյլ թէրթիպ իյլէսիկի եէնի գօգուլու թէրթիպաթլերիքի, խանձարտ-ՊՈՒՆԷՍԻՆ իլէ իմզիքտէն չէքիլմիշ օլտուգու հալտէ, Ֆիլերբին ատալարընտան ճկլդ ի տիլմիշ օլտուգունատա, քէնտի գօգուսու լաթիֆլիյի վէ զարիֆլիյի իլէ, Նիգէթ գապուլ իթմէք մէրթէպէտէ պուլունմագտա տրը։ Իմտի բայիհայի լաթիֆլիյի սէվին զաթլարընը էնտիլ իչին մէզքիւր սուսեու իսթիմալ իյլէմէլերինի նասիհաթ իտերիզ։

ԻԼԱՆԿԻԼԱՆԿ ԽԻԻԼԱՍԱԱՍԸ

Վէ

ՄԱՆԷԼԼԱ ՊՈՒՐԷՍԻ

ԹՕԼԻԻԹԻՆ ՐԻԿՕ

Եախօտ լէհճէտտէ կիւզէլլիք, թազէլիք վէ գէեազլրգ հրթիք իտիք, վէ թէհլիսէսիզ չանան պիր նէվի թօալէթ սուտա տուր քի, էն սօնրա իհտատա օլունան տրը։ Մէզքիւր սուտուն Գէօնեա սուլարընտան, վէ Ֆլօրիա տիրքէլերինտէն վէ սուլարընտան ալէա մէրթէպէտէ պուլունմասը ճէրհ օլունմագ տերէճէտտէ տիր։

ՄԻՐԱՆՏԱ ԵԱՂԸ

Վէ

ՄԻՐԱՆՏԱ ԲՕՄԱՏԱՍԸ

Պու կեյլէ պիր ռէհուր թէրթիպաթ տրը քի, սայլար իչին պիր իսպինէ մագամնա թուլուա ճայիզ տիր։ Չինքի գավիլիք վէ գուվվէթ վերիճի եճզալարտան թէրթիպ իսթիմիշ օլտուգունան, բէք լաթիֆ պիր գօգու վիրմէյտտէ օլտուգու հալտէ, սայլարա կիւզէլիք վէ գուվվէթ տաբի վիրմէյտտէ տիր։

ՄԻՐԱՆՏԱ ՍԱՊՕՆՈՒ

Զամպոտ վէ մարուլ ոխոտ-նախոտ սուտա էլի նէֆիսմէջ։

Մէզքիւր սապօնուն պաչգա սապօնլարտան ալէա օրմասընը անլամագ իչին, պիր քէրրէ անլէր իլէ թաթիպ իթմէք քէֆֆի տիր։ պու սապուն վիճուտին ատերինէ գասթիքվարի պիր նումուշգլըգ վիրտիքտէն պաչգա, քէօրբերմէսի վէ լաթիֆ գօգուտա սաբի մալիք գուլանմագտա տրը։

ՏԱՆԹՕՐԻՆ ՐԻԿՕ

Վէ

ԳՐԷՄ ՏԱՆԹԻՆՐԻՆ ՍՕՍՈՒՆԻՆ

Տանթերին եալէ պիր բուհ (էլիքսիր) սուր քի, բէք ինճէ վէ լաթիֆ պիր գօգուտա մալիք պուլունասուզու հալտէ, տիշլերին էթլերինի գավիլէրիպ, վէ տէլլերի չիրիմէք-լիքտէն հէքիպ իսէր։

Գէլիր գան ընֆլիլ վէ եախօտ տիշ մանճանու օլ գատար ալէա պիր թէրթիպ պիր քի, թօալէթին պու գօլունտա պիլիք թէզէտտիւլաթ վուգուրնէ, չէպլէ քի ագ եա չէք իչինտէ սախա պուլունան վէ թէհլիքէլի օրան թօզլարը (բուտրա) վէ օքեանլարը գալգմասընա ուգրամագտա։ Մէզքիւր մանճանու իսթիմալ իթմէք իլէն, եաշ պիր ֆէրլաթը իւզերինէ տիրլեր ճիւզելճէ ալմագ, վէ տիշլերի տիրմէք քեսֆի տիր, վէ գէեալէլիքլէ տիշլերին պիր տիլգէր գէեազլրգ քեսպ իտէճէյի միւճէրրիպ տիր։

Պունլար Տէր ռեատէթատ Մ. Վէլիչ վէ գումբ. վէ Մ. Գանգիք պիրատէրլեր, վէ Մ. Ցէլլա Սուտա էճզախանէլէրինտէ սաթրլրմագտա տրրլար։